Αθήνα, 14 Μαΐου 2018

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Θέμα: Εκτίμηση της ανθρωπιστικής κατάστασης στη Βόρεια Ελλάδα από τον Ερυθρό Σταυρό. Η ανταπόκριση του Κινήματος

Κέντρο Φιλοξενίας Διαβατών

Ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός (Ε.Ε.Σ.), η Διεθνής Ομοσπονδία Συλλόγων Ερυθρού Σταυρού και Ερυθράς Ημισελήνου (IFRC) και η Διεθνής Επιτροπή Ερυθρού Σταυρού (ICRC) παρακολουθούν στενά την κατάσταση στη Βόρεια Ελλάδα, έτσι όπως αυτή διαμορφώνεται αναφορικά με την αύξηση του αριθμού των μεταναστών που διασχίζουν τα χερσαία σύνορα με την Τουρκία, στον Έβρο.

Σύμφωνα με επίσημα στατιστικά στοιχεία, οι αφίξεις στην περιοχή αυξήθηκαν σχεδόν κατά 80%, μόνο κατά τους τρεις πρώτους μήνες του 2018, καθώς τον Έβρο διέσχισαν 2.170 άτομα, σε σχέση με τις 466 αφίξεις που είχαν καταγραφεί την ίδια χρονική περίοδο του περασμένου έτους. Επιπλέον, μόνο τον Απρίλιο του 2018, περίπου 2.900 άτομα διέσχισαν τα χερσαία σύνορα, αριθμός που ισοδυναμεί με το ήμισυ των εκτιμώμενων αφίξεων για ολόκληρο το 2017. Τουλάχιστον 8 άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους από την αρχή του έτους κατά τη διέλευση αυτή.

Οι περισσότεροι από όσους εισήλθαν από το πέρασμα του Έβρου, τους τελευταίους μήνες, είναι οικογένειες Σύριων και Ιρακινών και περιλαμβάνουν ηλικιωμένους, εγκύους και μικρά παιδιά.

Ανθρωπιστική κατάσταση

Την πρώτη εβδομάδα του Μαΐου, ο Ε.Ε.Σ., η IFRC και η ICRC επισκέφθηκαν τη συνοριακή περιοχή και διεξήγαγαν κοινή αξιολόγηση των ανθρωπιστικών αναγκών και των αναγκών προστασίας των χιλιάδων ανθρώπων που διέσχισαν πρόσφατα τα χερσαία σύνορα από την Τουρκία.

Μετά τη διέλευσή τους οι μετανάστες μεταφέρονται για ταυτοποίηση σε αστυνομικά τμήματα, στο Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης (ΚΥΤ) ή στο Προαναχωρησιακό Κέντρο κράτησης αλλοδαπών, στο Φυλάκιο. Το μοναδικό κέντρο υποδοχής στην περιοχή του Έβρου, στο Φυλάκιο, δεν είναι σε θέση να διεκπεραιώσει τις εισερχόμενες αιτήσεις και λόγω της έλλειψης κατάλληλων καταλυμάτων, πολλοί αιτούντες άσυλο φιλοξενούνται σε κέντρα κράτησης της αστυνομίας, όπου οι συνθήκες είναι αντίξοες.

Λόγω του μεγάλου αριθμού αφίξεων, οι Αρχές προσπαθούν να ανταπεξέλθουν στην πρόκληση της καταγραφής όλων των νεοεισερχομένων. Η μη ολοκλήρωση της καταγραφής σημαίνει ωστόσο ελλιπή πρόσβαση αυτών των ανθρώπων σε βασικές ανθρωπιστικές υπηρεσίες. Η πλειονότητα των νεοεισερχομένων γνωρίζουν ελάχιστα για το σύστημα και τις συνθήκες υποδοχής στην Ελλάδα, ή για τα δικαιώματά τους αναφορικά με την αίτηση ασύλου.

Μόλις αφεθούν από το αστυνομικό τμήμα, το ΚΥΤ ή το Προαναχωρησιακό Κέντρο Φυλακίου, οι άνθρωποι επιθυμούν να μετακινηθούν γρήγορα και είτε προσπαθούν να φτάσουν στη Θεσσαλονίκη και την Αθήνα, είτε να προσεγγίσουν με ίδια μέσα τα κέντρα υποδοχής στη Βόρεια Ελλάδα. Εντούτοις, η τελευταία αύξηση στις ροές δημιουργεί πίεση στα ήδη επιβαρυμένα κέντρα υποδοχής της περιοχής όπου παρατηρείται υπερπληθυσμός και όπου στήνονται σκηνές προκειμένου να φιλοξενήσουν τον αυξανόμενο αριθμό των νεοαφιχθέντων.

Οι κύριες ανθρωπιστικές ανάγκες και οι ελλείψεις που εντοπίστηκαν στα κέντρα φιλοξενίας κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης είναι κυρίως: η ανεπαρκής πρόσβαση σε κάποιο κατάλυμα, σε τρόφιμα, σε είδη ανακουφιστικής βοήθειας (μη διατροφικά είδη), σε υπηρεσίες ύδρευσης, αποχέτευσης και υγιεινής (WASH). Επιπλέον, πολλοί άνθρωποι, και κυρίως έγκυες γυναίκες, μικρά παιδιά και ηλικιωμένοι, έχουν ανάγκη από ιατρική περίθαλψη και ψυχοκοινωνική υποστήριξη. Οι ανάγκες αυτές δεν ικανοποιούνται πλήρως, καθώς δεν υπάρχει αξιολόγηση της ευαλωτότητας (vulnerability screening) κατά την άφιξη, ενώ η έλλειψη πληροφόρησης σχετικά με το τοπικό σύστημα υγείας και τα γλωσσικά εμπόδια δυσχεραίνουν την πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη. Από την άλλη πλευρά, η παρουσία καταγεγραμμένων και μη-καταγεγραμμένων μεταναστών στα κέντρα φιλοξενίας, με άνιση πρόσβαση στις υπηρεσίες, δημιουργεί ένταση μεταξύ των κοινοτήτων. Τέλος, όταν τα άτομα μετακινηθούν, η διαθέσιμη παροχή υπηρεσιών υγείας είναι περιορισμένη, ενώ οι υφιστάμενες κλινικές πασχίζουν να ανταποκριθούν στις ανάγκες υγείας του αυξανόμενου πληθυσμού.

Η ανταπόκριση του Ερυθρού Σταυρού

Ο Ε.Ε.Σ., υποστηριζόμενος από την IFRC, θα προσφέρει τις επόμενες ημέρες είδη ανακουφιστικής βοήθειας (κυρίως κουβέρτες και είδη ατομικής υγιεινής) στο Κέντρο Φιλοξενίας των Διαβατών, ο πληθυσμός του οποίου έχει διπλασιαστεί τις τελευταίες εβδομάδες λόγω της αύξησης στις αφίξεις.

Η IFRC, μαζί με τον Ε.Ε.Σ., συνεχίζει να εργάζεται στη Βόρεια Ελλάδα και παρακολουθεί την κατάσταση μέσω του Πολυδύναμου Κέντρου Ε.Ε.Σ. στη Θεσσαλονίκη, το οποίο παρέχει συμβουλές και υποστήριξη στους μετανάστες και

στους αιτούντες άσυλο, διασυνδέοντάς τους με διαθέσιμες υπηρεσίες, βάσει των αναγκών τους, καθώς και με το πρόγραμμα προπληρωμένων καρτών, που υλοποιείται σε συνεργασία με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR). Η IFRC και ο Ε.Ε.Σ. παρέχουν μετρητά σε 12.500 μετανάστες στο Βορρά και παραμένουν σε ετοιμότητα για να βοηθήσουν τους νεοαφιχθέντες, μόλις αυτοί καταγραφούν.

Η ICRC, για να διευκολύνει τις συνθήκες διαβίωσης των μεταναστών στο Φυλάκιο, έχει διανείμει είδη ανακουφιστικής βοήθειας (πλην τροφίμων), συμπεριλαμβανομένων πακέτων υγιεινής, ρούχων, ειδών καθαρισμού και δράσεις ψυχαγωγίας σε 3.000 άτομα, τόσο στο ΚΥΤ, όσο και στο Προαναχωρησιακό Κέντρο.

Μετά από αίτημα του Υπουργείου Υγείας και τις αυξανόμενες αφίξεις στη Βόρεια Ελλάδα, η ICRC, μαζί με τον Ε.Ε.Σ., πραγματοποίησε την πρώτη εβδομάδα του Μαΐου κοινή αξιολόγηση των αναγκών υγείας στο Φυλάκιο και των δυνατοτήτων των υφιστάμενων δομών. Ο Ε.Ε.Σ. και η ICRC αναζητούν τον καλύτερο δυνατό τρόπο υποστήριξης των ελληνικών αρχών στην παροχή υγειονομικής περίθαλψης σε αυτό το Κέντρο.

Από το 2013, η ICRC επισκέπτεται τους μετανάστες στα κέντρα κράτησης σε όλη την Ελλάδα, συμπεριλαμβανομένου του Φυλακίου, αξιολογώντας τις συνθήκες κράτησής τους και διανέμοντας είδη ανακουφιστικής βοήθειας. Η ICRC συνεργάζεται επίσης στενά με τις αρμόδιες ιατροδικαστικές αρχές σχετικά με το ζήτημα των αγνοούμενων μεταναστών, ενώ σε συνεργασία με τον Ε.Ε.Σ. βοηθά τους μετανάστες να διατηρούν επαφή με τις οικογένειές τους ή και να αναζητούν αγνοούμενους συγγενείς.

Βασικά μηνύματα

- Ο Ε.Ε.Σ., η IFRC και η ICRC παρακολουθεί τη σημαντική αύξηση του αριθμού των ανθρώπων που καταφθάνουν στην Ελλάδα μέσω των χερσαίων συνόρων με την Τουρκία και την κατάσταση που αυτή διαμορφώνει.
- Όλοι οι μετανάστες, ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς τους, έχουν το δικαίωμα να αντιμετωπίζονται με αξιοπρέπεια και σεβασμό και να έχουν πρόσβαση σε βασική ανθρωπιστική βοήθεια.
- Οι εταίροι του Κινήματος Ερυθρού Σταυρού στην Ελλάδα αξιολογούν την κατάσταση και θα εξετάσουν τις δυνατότητες επέκτασης των δραστηριοτήτων τους, εφόσον αυτό χρειαστεί, αλλά και προσφοράς βοήθειας, σε στενή συνεργασία με τις ελληνικές αρχές.

Αλέξης Αλεξανδρής, Πρόεδρος Ε.Ε.Σ.

Ruben Cano, Επικεφαλής Γραφείου IFRC στην Ελλάδα

Sari Nissi, Επικεφαλής Αποστολής ICRC στην Ελλάδα